

442. Az Emericana álláspontja a diplomás ifjúság önállósításáról 1. Előszó⁷⁶

Ma általánosan az a meggyőződés, hogy a diplomás ifjúság azért nem lép kereskedelmi pályára, mert a közfelfogás kereskedelemellenes, és általában lenézik, kevesebbre becsülik a kereskedőt, mint a tisztviselőt. Ha ez igaz, ettől a helytelen felfogástól meg kell szabadítani a magyar társadalmat. Be kell bizonyítani, hogy az egyes kereskedelmi ágazatok távolról sincsenek úgy túlterhelve, mint a közhivatali pályák, jövedelmezőségét tekintve pedig az intelligens, dolgozni akaró ember számára jóval többet jelentenek, mint amazok.

Szerény füzetünkben általános elvi alapokat kereső értekezések részben az ifjúsághoz szólnak, de nagy részben az intéző köröknek óhajtának egy-egy gondolatot, segítséggel szolgálni. Az egyes foglalkozási ágak ismertetéséről szóló cikkek elsősorban magát a szenvedő ifjúságot kívánják tájékoztatni, és egyben ezen jó üzletágak felé csalogatni.

Kétségtelen, hogy kormányunk nagyon sok értékes és jóindulatú kezdeményezést indított e téren, melyek a szerves megoldáshoz visznek közelebb. A Hóman-akció több ezer ifjúnak juttatott kenyeret. Sajnos, az ifjak legtöbbször az államnál vagy közhivatalokban helyezkedett el. Ideális az lett volna, hogy elsősorban kereskedelmi vállalatoknál vagy egyéb vállalkozások kereskedelmi csoportjánál lettek volna elhelyezve azzal a főcéllal, hogy megtanulják a kereskedelmi életet, és ha egy kis életrevalóság van bennük, igyekezzenek mielőbb önálló üzletet nyitni.

Az „Önállósítási Alap” külön fejezetet érdemel az értelmiségi túltermelés nagy komplexumának tárgyalásánál. A kormány ezzel az arannyá valorizált jószándékkal olyan szerves megoldást adott, melynek kihatásai nemzeti és gazdasági szempontból egyaránt impozánsak. Ennek a nagyértékű akciónak teljes hasznosításához szükséges lenne az állami irányítás, hogy milyen foglalkozási ágak kaphatják elsősorban a támogatást. Az elhanyagolt vagy nemzetgazdasági szempontból nem megfelelően működő kereskedelmi ágazatokhoz kell elsősorban gyakornokokat kihelyezni, ha másként nem, ösztöndíjjal, és ezen ágazatokban elhelyezkedni kívánóknak kell elsősorban módot nyújtani az önállósításra (állat-, termény-, baromfi-, tojás-, toll-, ócskavas- és hulladékkereskedők). Ez utóbbi kettő az ország nyersanyag-gazdálkodása szempontjából is rendkívül fontos, amint ezt Németország bebizonyította.

A minimális munkabérré és a 40-44 órás munkahétre, a vasárnapi munkaszünetre vonatkozó Bornemissza-akciók máris éreztetik jótékony hatásukat, bár az ellenőrzés kifejlődése híján még igen messze vagyunk a törvények megvalósulásától. Ezen intézkedésekkel mind több és több munkás jut a legalacsonyabb rétegből kenyérhez. Ezzel elsősorban nagyobb fogyasztó

⁷⁶ Megjelent: *Szegedi Új Nemzedék* 1937. október 31. 4. oldalán is.

tömegeket kapunk, másrészt az országnak a nyomorenyhító terhei csökkennek. A több munkás üzembe állításával több intelligens munkavezető is szükséges, tehát a mi speciális problémánk nemcsak közvetlenül, de közvetve is nyer vele.

Az Americana kezdettől fogva féltő gonddal nézte állástalanul vergődő fiait. Aki kívülről nézi ezt a kérdést, esetleg csak annyit lát, hogy néhány ifjú kenyérért kiabál, és döngeti a kapukat. A lelkek mélyére nézve súlyos válságokat láthatunk, az ifjú lélek kétségbe esését, az önbizalom megrendülését, a kísértések előre törését. Ezeket a negatív, sőt destruktív lelki energiákat igyekszik az Americana pozitív, sőt konstruktív munkakészséggé (gróf Klebelsberg osztályozása szerint) varázsolni a hazaszeretet és testvéri szeretet jegyében. Ezt a magasztos célt szolgálja a probléma egy részének megvilágításával ez a szerény füzet is, és célját elérte, ha néhány ifjúban sikerült azt a meggyőződést kelteni, hogy a kereskedelem jobb megélhetést biztosít, mint a díjnoki állás.

Ezúton mondok nagy hálával köszönetet Dr. Somogyi József professzor úrnak, a Schola Americana Szegediensis Rectorának sok szíves támogatásáért, a Szegedi Új Nemzedéknek, különösen Iván Mihály főszerkesztő úrnak, hogy előzékeny áldozatkészségével ezen füzet kinyomtatását nagy mértékben elősegítette, valamint Dr. Tarpay Emil, Deák Sándor és Dubecz József americanás testvéreinknek buzgó segítségükért.

Szeged, 1937. november hó

Dr. Halmos Károly

Dr. Halmos Károly (szerk.): Schola Americana Szegediensis sajtóankétja a diplomás ifjúság önállósításáról. (A Schola Americana Szegediensis kiadványai 1. sz.) Szeged, Schola Americana Szegediensis, 1937. 3–4. oldal

443. Az Americana álláspontja a diplomás ifjúság önállósításáról 2.

Lélektani gondolatok a gazdasági pályaválasztáshoz

Ma már felesleges azt fejtegetni, hogy a tisztviselői pályák túlszűfoltak, újabb elhelyezkedés ott alig lehetséges, az újabb nemzedéknek tehát inkább az önálló, gazdasági pályákon kell keresnie boldogulását. Éppígy vitán felül áll, hogy nemzeti érdekből is nagyobb számarányban kellene szerepelnie a keresztény magyar ifjúságnak a jövedelmezőbb gazdasági élet terén.

Ezeket ma már mindenki elismeri, sőt hirdeti, de gyakorlati következményeit csaknem mindenki másra bízva, míg saját maga mégiscsak irtózik attól, hogy a hagyományos tekintélynek örvendő tisztviselőpályát valamilyen, kevésbé tekintélyes gazdasági pályával cserélje fel. Ezért minden elterelő kísérlet és zárt szám bevezetése ellenére tódul ma is az ifjúság olyan pályák felé, ahol az állástalan diplomásoknak máris hosszú évekre elegendő tartaléka várakozik elhelyezkedési lehetőségre. Pedig a tisztviselői pályákon a munkanélküliség krónikus tünet, tartóssá, szinte megszüntethetlenné vált állapot, míg a gazdasági pályákon, ha elő